

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СЕЛА

Постановка проблеми. Вплив соціальної інфраструктури на зростання виробництва сільськогосподарської продукції в Україні представляє сьогодні особливий теоретичний і практичний інтерес і продовжує залишатися малодослідженою проблемою аграрного життя. Звідси випливає часто необґрунтована повільність розвитку сільської економіки, вирішення соціально-економічних проблем сільських районів, розширення їх економічних зв'язків з аграрними ринками, ролі у розвитку національної економіки в цілому. Тому питання розвитку соціальної інфраструктури та її впливу на зростання аграрного виробництва – одна з ключових проблем стратегії досягнення продовольчого благополуччя. Разом з тим, хоча розвиток соціальної інфраструктури села продовжує залишатися складною проблемою, тільки в цій сфері можна досягти важливих результатів для розвитку національної економіки в цілому, що пояснюється наступними причинами: по-перше, наявний досвід розвитку і вдосконалення інфраструктури навряд чи здатний дати конкретні практичні результати; по-друге, соціальну інфраструктуру не можна побудувати за заданою схемою, тут найважливіше облік особливостей і складностей сільських територій, перспективної та ефективної її спеціалізації, зручність географічного розташування та ін.; по-третє, масштабність завдання забезпечення відповідних умов для розвитку цілісної системи соціальної інфраструктури в масштабі всієї країни з таким розрахунком, щоб вона ефективно працювала.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методичні питання складу й оптимального співвідношення об'єктів соціальної інфраструктури сільських територій відображені у працях М. Орлатого, П. Саблука, В. Гончаренка, М. Хорунжого, К. Прокопишака, Г. Мостового, М.І. Маліка, М.Ф. Кропивка та інших вчених. Тим не менше, кількість і, особливо повноцінність опублікованих досліджень з даної проблеми, поки що недостатні, і не встигають за реальними потребами сільських поселень, що підтверджує доцільність продовження вивчення поставленої проблеми.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка практичних рекомендацій щодо розвитку суб'єктів підприємницької діяльності - складових соціальної інфраструктури сільських населених пунктів в умовах процесу децентралізації суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективне управління трудовим потенціалом села вимагає покращення умов життя, праці, побуту, дозвілля населення; оздоровлення демографічної ситуації; посилення стимулюючої і відтворювальної функцій оплати праці; створення умов для ефективного поєднання сімейних та трудових обов'язків. Актуальним є вирівнювання внутрішньо- та міжрегіональних дисбалансів (у т.ч. між міськими та сільськими територіями), але цей напрям потребує значних фінансових, управлінських та інституціональних ресурсів [1].

Чинний Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» (від 17.10.1990 р. № 400-XII) досі залишається чи не єдиним актом, який визначає реальні заходи щодо соціального розвитку села, надаючи перелік першочергових організаційно-економічних і правових заходів, які мають бути реалізовані на сільських територіях. Зокрема, мінімальний розмір державних централізованих капіталовкладень, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази соціальної сфери села та АПК, має становити не менше 1 % ВВП (на будівництво об'єктів не виробничого призначення у сільській місцевості спрямовується не менше 50 % державних капіталовкладень, передбачених цією статтею). Проте Закон не виконується, особливо в частині надання переваги селу порівняно з містом (у розрахунку на душу населення) у спорудженні житла, об'єктів освіти, культури і спорту, охорони здоров'я, побуту, торгівлі, газифікації, водо- і електропостачання, комунальних об'єктів тощо, а також у забезпеченні якісного медичного, культурного, спортивного, комунально-побутового, транспортного і торговельного обслуговування села.

Передача до комунальної власності об'єктів соціальної інфраструктури, що належали сільгосп підприємствам, не підкріплюється наповненням місцевих бюджетів відповідними фінансами, а агрохолдинги, здебільшого, не вбачають необхідності у створенні (підтримці) об'єктів соціальної інфраструктури, хоча вона підвищує привабливість території, сприяє покращенню якості трудового потенціалу, гальмує вимивання працездатного населення, руйнацію населених пунктів та не аграрних

* Науковий керівник: Варченко О.М. – д.е.н., професор

сфер сільської економіки [2]. В свою чергу, підвищення добробуту селян і вирішення їх соціальних питань можливе лише завдяки комплексному розвитку сільських територій шляхом підвищення темпів зростання продуктивності праці, збільшення продуктивної зайнятості (у тому числі не аграрного спрямування), розвитку підприємництва.

Подальший розвиток аграрного виробництва стикається з проблемою забезпечення кадровим потенціалом, що найчастіше виявляється за межами можливостей самих товаровиробників [3]. Проблема збереження і повернення молодих спеціалістів у село пов'язана з формуванням базових умов соціального комфорту, в тому числі в житловій сфері з високим рівнем забезпеченості інженерною інфраструктурою з метою задоволення першочергової потреби у житлі.

Житловий фонд сільських населених пунктів на початок 2014 року нараховував 5898,4 тис. житлових будинків (6151,5 тис. квартир) загальною площею 381,0 млн м² (на кожного сільського мешканця припадало у середньому 28,1 м² загальної площі).

До 1943 року збудовано 14,3% житлового фонду сільських населених пунктів, з 1944 по 1970 роки – 50,6 %, з 1971 по 1990 роки – 27,4%, тільки 7,7% склали будинки, побудовані після 1991 року. Понад третини будинків побудовані з цегли (37,4%), решта – з недовговічних матеріалів (дерево, саман, змішані та інші), дахи 37,2 тис. будинків (0,6%) вкриті соломною, очеретом і толем. Майже всі житлові будинки (99,5%) знаходяться у приватній власності громадян.

Із загальної кількості житлових будинків 5,7% (336,7 тис.) використовувались сезонно, а 10,2% (602,6 тис.) – пустували. Кількість таких будинків порівняно з попереднім обстеженням збільшилась відповідно на 28,0% та на 63,1%. У малих селах (з чисельністю жителів до 200 осіб) питома вага будинків, що використовувались сезонно та пустували значно більша – відповідно 10,1% та 20,8%.

Залишається гострою проблема благоустрою сільського житлового фонду. Так, за даними обстеження всі квартири 10,6 тис. населених пунктів не мали центрального опалення, 18,1 тис. – гарячого водопостачання, 10,9 тис. – не обладнанні водопроводом, 11,6 тис. – каналізацією, 12,3 тис. – природним газом, 5,8 тис. – скрапленим газом, тобто перерахованими видами благоустрою зовсім не забезпечені відповідно 39,1%, 67,1%, 40,4%, 43,1%, 45,4%, 21,6% сільських населених пунктів, причому 755 (за даними обстеження станом на 1 січня 2005 року – 614 сіл) населених пунктів не мали жодного з перелічених видів благоустрою. Поряд з цим слід зазначити, що кількість сільських населених пунктів, квартири в яких не мали центрального опалення, зменшилась порівняно з даними попереднього обстеження на 34,5%, водопроводу – на 29,8%, каналізації – 33,4%, природного газу – 29,5%. Основна причина – це відсутність коштів в сільських жителів.

Відсутність реальних можливостей у населення забезпечити свої потреби в комфортних умовах проживання негативно позначається на повноцінному та гармонійному розвитку особистості, і відповідно це негативно позначається на демографічній активності селян [4].

Нині спостерігається відсутність в багатьох селах мережі доріг з твердим покриттям, транспортного зв'язку, низький благоустрій вулиць – умови, що складають життя на селі [5]. Так, більше чверті сільських населених пунктів (7,4 тис. сільських населених пунктів з кількістю жителів 0,9 млн осіб) не мають зупинок громадського транспорту, з них 484 сільські населені пункти (з населенням 57,4 тис. осіб) знаходяться від найближчої зупинки на відстані більше 10 км. Не мають доріг з твердим покриттям 6,7 тис. сільських населених пунктів з кількістю жителів 2,2 млн. осіб, з них 661 сільський населений пункт (з населенням 451,6 тис. осіб) знаходяться від дороги з твердим покриттям на відстані більше 10 км. Мають неосвітлені вулиці 12,5 тис. сільських населених пунктів, порівняно з попереднім обстеженням їх кількість зменшилась на 32,1%. Твердим покриттям забезпечено 47,8% від загальної протяжності сільських вулиць, освітленням лише 22,0%.

Як свідчать результати опитування сільських жителів Кіровоградської, Хмельницької та Київської областей, у 12 % сільських населених пунктів асфальтовані дороги знаходяться в задовільному стані, 43 – потребують капітального ремонту, 41 – непридатні для проведення ремонту, 4 % опитаних відповіли, що в їхніх поселеннях ніколи не було доріг з твердим покриттям.

Більшість опитаних підкреслили, що дороги були збудовані ще за радянські часи.

Надання комунально-побутових послуг сільському населенню – сфера діяльності сільрад, сільськогосподарських підприємств, спеціально створених організацій та приватних осіб [6]. Забезпечення вугіллям та дровами частіше беруть на себе сільради, скрапленим газом здебільшого забезпечують спеціально створені організації, при оранці городів основну допомогу населенню надають сільськогосподарські підприємства та приватні особи.

Потребує уваги проблема водопостачання у сільській місцевості. Так, за даними обстеження 112,4 тис. жителів 442 сільських населених пунктів користувались привозною водою (на 28 населених пунктів більше порівняно з попереднім обстеженням). Найбільша кількість сільських населених пунктів, жителі яких користувались привозною водою, у Дніпропетровській області – 154, у Миколаївській – 114, Запорізькій – 80.

Кількість населених пунктів, на території яких знаходяться поверхневі водоймища, в які суб'єкти господарської діяльності скидають забруднені стічні води за результатами обстеження склала 479 одиниць. Станом на 1 січня 2014 року на території 3,2 тис. сільських населених пунктів знаходилося

4,3 тис. несанкціонованих та неконтрольованих звалищ промислових, побутових та інших відходів, 697 сільських населених пунктів – 723 склади мінеральних добрив та отрутохімікатів. Слід зазначити, що кількість несанкціонованих та неконтрольованих звалищ промислових, побутових та інших відходів, а також складів мінеральних добрив і отрутохімікатів зменшилась у порівнянні з даними станом на 1 листопада 2005 року на 43,6% та на 74,5% відповідно.

Крім забезпечення житлом на розвиток соціальної інфраструктури великий вплив справляє стан і функціонування системи освіти та охорони здоров'я.

Економічні та соціальні процеси, що відбувалися в країні протягом 2006-2013 років призвели до поглиблення проблем соціально-економічного розвитку у сільській місцевості [7]. Зокрема це стосується і мережі закладів соціальної інфраструктури села. Зменшилось загальне забезпечення сільських населених пунктів об'єктами соціальної сфери. Так, у порівнянні з попереднім обстеженням на 11,7% скоротилась кількість діючих за призначенням шкіл. Зменшилась кількість лікувальних закладів, розташованих у сільській місцевості. Станом на 1 січня 2014 року, у сільських населених пунктах діяла 221 лікарня (у 2005 році – 740), 13,5 тис. фельдшерсько-акушерських пунктів (у 2005 році – 14,7 тис.).

Як свідчать результати опитування жителів сільських населених пунктів технічне забезпечення закладів охорони здоров'я залишається на низькому рівні, що унеможливорює надання фахової медичної допомоги.

Аналогічна ситуація склалась із наявністю об'єктів культурного призначення. Кількість сільських населених пунктів, на території яких знаходились бібліотеки, клуби або будинки культури, кіноустановки, у порівнянні з даними станом на 1 листопада 2005 року зменшилась відповідно на 2,8%, 1,3% та майже в 3 рази. Результати опитування показали, що майже у 89 % бібліотек, які діють в сільських населених пунктах не оновлюються книжкові фонди, 51 % - не надходять періодичні видання. Майже всі працівники бібліотечних установ працюють не повний тиждень. Основна причина – відсутність коштів на їх утримання.

Аналогічна ситуація проявляється і в діяльності клубів та будинків культур. В більшості з них не демонструються кінофільми, оскільки відсутнє відповідне технічне обладнання та зруйнована мережа кінопрокату.

Серед наявних установ не всі діють за призначенням. Так, серед дошкільних навчальних закладів - діючих за призначенням 95,8% від їх загальної кількості, серед кіноустановок – 46,1%, серед кількості підприємств служби побуту – 90,2% (у тому числі лазень – 77,7%). Порівняно з даними попереднього обстеження зменшилась кількість майже всіх діючих установ (крім дитячих дошкільних навчальних закладів, торговельних закладів, спортивних та культових споруд, кількість яких збільшилась на 38,8%, 13,5%, 28,4% та 15,9% відповідно). Так, кількість діючих за призначенням відділень зв'язку зменшилась на 9,0%, їдальень, кафе тощо – на 4,1%.

Незважаючи на суттєве покращення технічного стану об'єктів соціальної сфери у порівнянні з попереднім обстеженням, значна кількість будівель соціальної сфери вимагає капітального ремонту або знаходиться в аварійному стані (відповідно 18,1% та 1,5% дитячих дошкільних навчальних закладів, 20,5% та 0,7% шкіл, 40,2% та 4,5% клубів та будинків культури, 22,9% та 1,2% бібліотек, 13,6% та 4,2% будинків побуту, 12,3% та 8,5% лазень, 2,8% та 0,1% торговельних закладів, 5,4% та 0,5% спортивних споруд)

З дослідження видно, що показники культурного життя села свідчать про серйозну кризу культурно-дозвільної життєдіяльності сільських жителів.

Розглядаючи перспективу розвитку села, слід зауважити, що вважають за потрібне мати об'єкти соціальної сфери тільки деякі з сіл, незважаючи на досить значну частку сільських населених пунктів, які ними не забезпечені [8]. Так в 17,8 тис. сільських населених пунктів відсутні дитячі дошкільні навчальні заклади, у 15,0 тис. – школи, у 7,3 тис. – лікувальні заклади, у 8,1 тис. – торговельні заклади, у 22,5 тис. – їдальні, кафе тощо, у 16,9 тис. – відділення зв'язку, але у звітах вказали на їх необхідність тільки відповідно – 2,9 тис., 0,7 тис., 0,9 тис., 1,7 тис., 1,5 тис., 1,2 тис. керівників сільських рад.

Однією із важливих проблем з функціонування сільських населених пунктів поряд з безробіттям є школи. Необхідно відзначити, що шкільний навчальний комплекс на селі виконує освітню, просвітницьку функції, що дає можливість забезпечити на прийнятному рівні процес життєдіяльності сільських жителів. Нині більшість жителів сільського населення не задоволені їх закриттям, особливо малокомплектних. Основними першопричинами є страх батьків за здоров'я, а в деяких випадках і життя дітей внаслідок їх тимчасової відсутності.

Скорочення шкіл, що спостерігається нині свідчить про незворотність процесів руйнування соціальної інфраструктурі сільського поселення. На думку очільників, причинами скорочення є: низький рівень освітньої підготовки школярів в малокомплектних школах та оптимізація витрачання коштів місцевого і державного бюджету. У некомплектних сільських школах рівень витрат року навчання на одного учня досягає 50 тис. грн., і це при середньому нормативові для міської місцевості у 8,9 тис. грн, а для сільської – 14 тис. грн на рік.

Відсутність коштів місцевих бюджетів на утримання і розвиток об'єктів соціальної інфраструктури призвела до того, що за своїми якісними показниками мережа установ соціальної

інфраструктури відстала від різноманітності і масштабів запитів і потреб сільського населення, більшість об'єктів соціальної інфраструктури вимагають модернізації і капітального ремонту. В сільській місцевості існує попит сільських жителів на якісні послуги соціально-інфраструктурного комплексу. Причому цей комплекс повинен знаходитися не в райцентрі, а безпосередньо в сільському населеному пункті. Дана потреба сільських жителів задоволена недостатньо майже у всіх сільських поселеннях. Це пов'язано з тим, що низькі економічні результати виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств в таких селах не дозволяють направляти необхідні кошти на підтримку функціонування та розвитку сільської соціальної інфраструктури. Так само доходи сільського населення, приватних підприємців, що здійснюють свою діяльність на території села, не дозволяють підтримувати на необхідному рівні його соціальну інфраструктуру.

Висновки з проведеного дослідження. В умовах децентралізації значна частина фінансових ресурсів буде залишатися в розпорядженні сільських громад, що дасть можливість спрямовувати їх на розвиток насамперед соціальної інфраструктури сільських населених пунктів. Створюються умови для вирівнювання можливостей мешканців сільських та міських населених пунктів щодо отримання якісних соціальних послуг, розширення переліку цих послуг, що сприятиме підвищенню якісних показників соціального розвитку населення. В зв'язку з цим основними напрямками розвитку соціальної сфери сільських поселень є: розширення переліку послуг та їх якості, що надаються суб'єктами підприємницької діяльності в сфері надання побутових послуг на основі державно-приватного партнерства; фінансування створення навчально-виховних комплексів, які об'єднують дошкільний і шкільний навчальний заклад початкової освіти в сільських населених пунктах, котрі знаходяться на території об'єднаної сільської громади.

Бібліографічний список

1. Шпильова Ю.Б. Теоретичні засади розвитку сільських територій / Ю.Б. Шпильова, Т.М. Носуліч // Економіка. Управління. Інновації. – 2014. – № 1 (11). – С. 23–29.
2. Лупенко Ю.О. Інтеграція та самоорганізація аграрного бізнесу в умовах децентралізації влади / Ю.О. Лупенко, М.Ф. Кропивко, М.Й. Малік. – К. : ННЦ ІАЕ, 2015. – 444 с
3. Мацібора Т. В. Людський капітал як фактор інвестиційної привабливості / Т. В. Мацібора // Вісник Сумського національного аграрного університету. Фінанси і кредит. – 2013. – № 1. – С. 96-100.
4. Розвиток сільських територій України : посібник для голів сільських і селищних рад / за ред. Ю.О. Лупенка, М.І. Пугачова, О.Г. Булавки. – К. : ННЦ ІАЕ, 2012. – 130 с.
5. Стегней М.І. Сучасні напрями забезпечення сталого розвитку сільських територій: європейський досвід і українські реалії / М.І. Стегней // Актуальні проблеми економіки. – № 3(141). – 2013. – С. 125–133.
6. Іртищева І.О. Інноваційний розвиток сільських територій: адаптація міжнародного досвіду в національних реаліях : монографія / І.О. Іртищева, А.Я. Сохнич. – Миколаїв, 2012. – 172 с.
7. Ключник А.В. Зайнятість населення сільських територій: проблеми та стратегічні напрями їх вирішення / А.В. Ключник // Регіональна економіка. – 2011. – №1. – С. 134–139.
8. Косенко В.В. Державне регулювання інфраструктури аграрного ринку. Гл. 13. / В.В. Косенко // Регіональна політика розвитку аграрної сфери : монографія / [Г.І. Мостовий, Л.М. Анічін, Г.О. Андрусенко та ін.] – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2004. – С. 253-267.

References

1. Shpylova, Yu.B. and Nosulich, T.M. (2014), "Theoretical basis of rural development", *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii*, no. 1 (11), pp. 23–29.
2. Lupenko, Yu.O., Kropyvko, M.F. and Malik, M.Y. (2015), *Intehratsiia ta samoorganizatsiia ahrarnoho biznesu v umovakh detsentralizatsii vlady* [Integration and self-organization of agrarian business under conditions of decentralization of power], NNTs IAE, Kyiv, Ukraine, 444 p.
3. Matsybora, T.V. (2013), "Human capital as a factor of investment attractiveness", *Visnyk Sumskoho natsionalnogo ahrarnoho universytetu. Finansy i kredyt*, no. 1, pp. 96-100.
4. Lupenko, Yu.O., Puhachov, M.I. and Bulavka, O.H. (2012), *Rozvytok silskykh terytorii Ukrainy* [Development of rural territories of Ukraine], textbook, NNTs IAE, Kyiv, Ukraine, 130 p.
5. Stehnei, M.I. (2013), "Current trends in maintenance of sustainable development for rural territories: european experience and ukrainian realia", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 3 (141), pp. 125–133.
6. Irtysheva, I.O. and Sokhnych, A.Ya. (2012), *Innovatsiinyi rozvytok silskykh terytorii: adaptatsiia mizhnarodnogo dosvidu v natsionalnykh realiakh* [Innovative development of rural territories: adaptation of international experience in national realities], monograph, Mykolaiv, Ukraine, 172 p.
7. Kliuchnyk, A.V. (2011), "Employment of the population of rural territories: problems and strategic directions of their solution", *Rehionalna ekonomika*, no. 1, pp. 134–139.
8. Kosenko, V.V. (2004), "State regulation of the agrarian market's infrastructure development", in the monograph [Regional policy of development of agrarian sphere], Vyd-vo KharRI NADU "Mahistr", Kharkiv, Ukraine, pp. 253-267.

Степура Л.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СЕЛА

Мета Метою дослідження є розробка практичних рекомендацій щодо розвитку суб'єктів підприємницької діяльності - складових соціальної інфраструктури сільських населених пунктів в умовах процесу децентралізації суспільства.

Методика дослідження В залежності від мети і завдання у роботі використовувалися такі методи дослідження: аналіз і синтез, узагальнення – при дослідженні теоретичних аспектів формування, розвитку та функціонування соціальної інфраструктури на селі; різноманітні прийоми статистичного методу, а саме: порівняння, графічний, ряди динаміки, групування статистичних матеріалів – при дослідженні сучасного стану соціальної інфраструктури на селі

Результати. Обґрунтовано основні напрямки розвитку елементів соціальності інфраструктури села, зокрема, розширення переліку послуг та їх якості, що надаються суб'єктами підприємницької діяльності в сфері надання побутових послуг на основі державно-приватного партнерства; фінансування створення навчально-виховних комплексів, які об'єднують дошкільний і шкільний навчальний заклад початкової освіти в сільських населених пунктах, які знаходяться на території об'єднаної сільської громади

Наукова новизна. Обґрунтовано, що в умовах децентралізації значна частина фінансових ресурсів буде залишатися в розпорядженні сільських громад, що дасть можливість спрямовувати їх на розвиток насамперед соціальної інфраструктури сільських населених пунктів.

Практична значущість. Встановлено, що відсутність реальних можливостей у населення забезпечити свої потреби в комфортних умовах проживання негативно позначається на повноцінному та гармонійному розвитку особистості, і відповідно це негативно позначається на демографічній активності селян.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, населення, сільська громада, сільські населені пункти.

Stepura L.O. ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC PRINCIPLES OF FUNCTIONING ENTITIES IN SOCIAL INFRASTRUCTURE IN RURAL

Purpose. The aim of the study is to develop practical recommendations on the development of business entities – components of social infrastructure of rural areas in terms of decentralization process of society.

Methodology of research. The following methods of study are used in the work depending on the purpose and objectives: analysis and synthesis, synthesis – in the study of the theoretical aspects of formation, development and operation of social infrastructure in rural areas; various techniques of statistical method, namely: comparison, graphic, ranks of dynamics, grouping of statistical materials – the study of the current state of social infrastructure in rural areas.

Findings. The basic directions for the development of the elements of social infrastructure in rural areas, in particular, expanding the list of services and their quality provided by business entities in the provision of public services based on public and private partnerships; financing the creation of educational complexes that combine pre-school and primary school of education in rural areas, which are located on the territory of the combined rural communities.

Originality. It is substantiated that significant part of financial resources will be available to rural communities in terms of decentralization, which will enable to direct them to the development of social infrastructure especially in rural settlements.

Practical value. It was established that the lack of real opportunities in the population to ensure their needs for comfortable accommodation negative impact on the full and harmonious development of personality, and therefore it affects the demographic activity of farmers.

Key words: social infrastructure, population, rural communities, rural settlements.

Степура Л.А. ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СУБЪЕКТОВ СОЦИАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ СЕЛА

Цель Целью исследования является разработка практических рекомендаций по развитию субъектов предпринимательской деятельности - составляющих социальной инфраструктуры сельских населенных пунктов в условиях процесса децентрализации общества.

Методика исследования. В зависимости от цели и задач в работе использовались следующие методы исследования: анализ и синтез, обобщение – при исследовании теоретических аспектов формирования, развития и функционирования социальной инфраструктуры на селе; разнообразные приемы статистического метода, а именно: сравнения, графический, ряды динамике, группировки статистических материалов – при исследовании современного состояния социальной инфраструктуры на селе

Результаты. Обоснованы основные направления развития элементов социальности инфраструктуры села, в частности, расширение перечня услуг и их качества, предоставляемых субъектами предпринимательской деятельности в сфере оказания бытовых услуг на основе государственно-частного партнерства; финансирование создания учебно-воспитательных комплексов, которые объединяют дошкольное и школьное учебное заведение начального образования в сельских населенных пунктах, которые находятся на территории объединенной сельской общины

Научная новизна. Обосновано, что в условиях децентрализации значительная часть финансовых ресурсов будет оставаться в распоряжении сельских общин, что даст возможность направлять их на развитие в первую очередь социальной инфраструктуры сельских населенных пунктов.

Практическая значимость. Установлено, что отсутствие реальных возможностей у населения обеспечить свои потребности в комфортных условиях проживания негативно сказывается на полноценном и гармоничном развитии личности, и соответственно это негативно сказывается на демографической активности крестьян.

Ключевые слова: социальная инфраструктура, население, сельская община, сельские населенные пункты.